

Abu Ishaq af Elvira: Smædedigt mod Granadas jøder

5 *Abu Ishaq af Elvira var født af en arabisk familie, uddannet som jurist og arbejdede som skriver og underviser i Granada, hovedstaden under det berbiske ziridiske dynasti. Han fungerede som sekretær for overdommeren i taifa-kongedømmet Granada under den ziridiske hersker Badis ibn Habbus' regeringstid (1038-1073). På et tidspunkt i sin karriere, synes Abu Ishaq at være faldet i unåde, enten pga. en sammensværgelse mellem andre muslimske jurister (som hans egne skrifter antyder) eller pga. bagvaskelse fra jødiske fjender (hvilket er blevet hævdet af andre). Uanset den oprindelige årsag, var Abu Ishaq forbitret over denne begivenhed, og senere bebrejdede han jøderne sit fald. Før sin død i 1067, skrev han bl.a. et smædedigt (Qasida), hvori han angreb jøderne i Granada og især Josef ibn Naghrela, kongens jødiske rådgiver. Hans indsats kan have været med til at tilskynde til mordet på ibn Naghrela samt massakren på tusinder af jøder i Granada d. 30.-31. december, 1066.*

15

Gå, fortæl alle sanhajaerne,¹
vor tids fuldmåner, løverne i deres hule

20

Ordene fra en, der nærer kærlighed til dem, og er bekymret
og regner det for en religiøs pligt at give råd.

25

Han har valgt en vantro som sin sekretær
når han, hvis han havde ønsket det, kunne have valgt en troende.

30

Grundet ham er jøderne blevet store og stolte
og arrogante - de, der var blandt de mest usle

35

Og har fået opfyldt deres ønsker og opnået det største
og dette skete så pludseligt, før de selv forstod det,

Og hvor mangen en værdig muslim adlyder ydmygt
den sletteste abe² blandt disse skurke.

Og dette skete ikke på grund af deres egen indsats
men gennem en fra vores eget folk, der viste sig, som deres medskyldige.

¹ Sanhajaerne (Sanhaja'en) var et forbund af berberstammer, der var knyttet til ziridernes dynasti

² Koranen 5:61: "Skal jeg underrette jer om en gengældelse hos Gud, der er værre end dette? Dem, som Gud forbandede og vrededes på, og hvoraf Han gjorde nogle til aber og svin, og de, der dyrker afguderne, de er værre stillet og har forvildet sig længere bort fra den rette vej." Koranen 7:166: "Og da de fremturede med det, som de var blevet forbudt, sagde Vi til dem: "Bliv til aber, som man kyser bort!"

Åh, hvorfor behandlede han dem ikke efter
det eksempel, der blev sat af værdige og fromme ledere?

5 Bring dem tilbage til der, hvor de hører hjemme
og reducér dem til det laveste af det lave,

10 Idet de strejfer rundt blandt os, med deres små poser,
med foragt, fornedrelse og hån som deres lod,

10 Idet de roder i møgdynger efter farvede klude
til at dække deres døde til begravelsen.

15 De gjorde ikke nar af vore store
eller stillede sig an mod de retfærdige,

Disse lavfødte mennesker ville ikke have plads i samfundet
eller marchere sammen med herskerens fortrolige.

20 Badis! Du er en klog mand
og din dømmekraft er sikker og nøjagtig

25 Hvordan kan deres ugerninger være skjult for dig,
når de er udbasuneret i hele landet?

25 Hvordan kan du elske denne bastardyngel
når de har gjort dig forhadet i hele verden?

30 Hvordan kan du færdiggøre din opstigning til storhed
når de ødelægger, mens du bygger?

Hvordan er du blevet lullet til at nære tillid til en skurk
og gøre ham til din følgesvend - selvom han er ondt selskab?

35 I sine afsløringer har Gud forundt [os]
en advarsel mod de ondes samfund.³

40 Vælg ikke en tjener, blandt dem
men overlad dem til de forbandedes forbandelse!

40 For jorden skriger mod deres ondskab
og er ved at svulme og sluge alle.

³ Koranen 5:25

Vend dine øjne mod andre lande
og du vil se jøderne er udstødte hunde.

5 Hvorfor skulle du være anderledes, og bringe dem i nær,
når de i hele landet holdes langt borte?

- Du, som er en vel elsket konge,
ætling af herlige konger,

10

Og er den første blandt mænd
som dine forfædre var de første i deres tid.

15

Jeg kom for at bo i Granada
og jeg så dem boltre sig der.

De opdeltede byen og provinserne
med en af deres forbandede mænd overalt.

20

De samler alle indtægterne,
de gumler og gnasker.

De klæder sig i det fineste tøj
mens du bærer det ringeste.

25

De er forvaltere af dine hemmeligheder
- men hvordan kan forrædere være til at stole på?

30

Andre spiser, hvad der er en dirham⁴ værd, langt borte [fra dig],
mens de er i nærheden [af dig], og spiser godt.

De udfordrer dig over for din Gud
og de bliver hverken stoppet eller irettesat.

35

De omgiver dig med deres bønner
og du hverken ser eller hører.

De slagter dyr på vores markeder
og du spiser deres *trefa*.⁵

40

Deres øverste abe har marmoreret sit hus

⁴ Valutaenhed af ringe værdi

⁵ Jødisk mad fordømtes til tider som upassende føde for muslimer. *Trefa* (hebr.): uren mad

og ført det fineste kildevand til det.⁶

Vores sager er nu i hans hænder
og vi står ved hans dør.

5

Han griner af os og vores religion
og vi vender tilbage til vor Gud.

Hvis jeg sagde, at hans rigdom er lige så stor
som din, ville jeg sige sandheden.

10

Skynd dig at slagte ham som et offer,
offer ham, thi han er en fed vædder

15

Og du behøver ikke skåne hans folk
for de har sammendynget alle dyrebare ting.

Bryd løs af deres greb og tag deres penge
for du har større ret til det, de indsamler.

20

Anse det ikke som et brud på troen at dræbe dem
- Et brud på troen ville det være at lade dem fortsætte.

De har overtrådt vores pagt med dem
Så hvordan kan du kendes skyldig i forhold overtrædere?⁷

25

Hvordan kan de have en pagt,
når vi er uanselige, og de er fremtrædende?

30

Nu er vi ydmyge, ved siden af dem,
som hvis vi havde handlet forkert, og de ret!

Tolerér ikke deres ugerninger mod os
for du er garant for, hvad de gør.

35

Gud våger over sit eget folk
og Guds folk vil sejre.

⁶ Der hentydes til Samuel og Josef ibn Naghrela, hvis hus eller palads var Alhambra-borgen i Granada, som de ombyggede og renoverede.

⁷ Dette henviser til den lange tradition for etablering af en pagt/aftale mellem muslimer og ikke-muslimer (kristne og jøder), der levede under muslimsk herredømme. Som modydelse for deres beskyttede status, skulle ikke-muslimer overholde bestemte adfærdsregler, der havde til hensigt at holde dem adskilt fra det muslimske samfund.

Abu Ishaq af Elvira: Eng. overs. B. Lewis: *Islam in History: Ideas, Men, and Events in the Middle East* (LaSalle, IL: Open Court, 1973), s. 159-161. Da. overs. J. Rosenløv efter O.R. Constable: *Medieval Iberia: Readings from Christian, Muslim, and Jewish Sources* (1997), s. 96-99.